

Vertraging implementatie NIS2 en CER richtlijn

In deze mededeling wordt u geïnformeerd over de ontstane vertraging bij het omzetten van de nieuwe Europese Network and Informations Systems (NIS2) richtlijn en de Critical Entities Resilience (CER) richtlijn in nationale wetgeving en de betekenis daarvan voor de waterschappen.

Europese NIS2 en CER richtlijn

De NIS2 en CER richtlijn beogen de collectieve veerkracht van Europa tegen cyberdreigingen te versterken en ervoor te zorgen dat alle inwoners en bedrijven kunnen profiteren van betrouwbare en veilige digitale diensten en instrumenten. De NIS richtlijn is met name bedoeld voor grote bedrijven en instellingen die essentiële functies voor de samenleving vervullen, denk aan stroom, digitale netwerken en watervoorziening. De NIS2 is de vernieuwde richtlijn en opvolger van de bestaande NIS. De CER-richtlijn is gericht op de beveiliging van fysieke objecten en bevat richtlijnen voor de veerkracht van kritieke organisaties.

Omzetting in nationale wetgeving

Beide Europese richtlijnen dienen uiterlijk 17 oktober 2024 omgezet te zijn in nationale wetgeving. In Nederland wordt hier onder coördinatie van het ministerie van Justitie en Veiligheid aan gewerkt. De aanpassing in Nederland van de Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen (Wbni) en lagere regelgeving blijkt echter meer tijd te kosten dan aanvankelijk gedacht. In een recente [kamerbrief](#) laat de minister van Justitie en Veiligheid weten dat de conceptwetsvoorstellen naar verwachting voor de zomer van 2024 in consultatie worden gebracht. Gelet op de benodigde vervolgstappen in het wetgevingstraject is dit te laat om de implementatiedeadline van de Europese Commissie te halen. Na verwerking van de consultatiereacties zullen de wetsvoorstellen aan de Afdeling advisering van de Raad van State worden voorgelegd voor advies. De minister streeft ernaar de wetsvoorstellen vervolgens in het najaar van 2024 aan de Kamer aan te bieden.

Betekenis voor de waterschappen

Zodra de wetteksten in consultatie worden gebracht, zal de Unie van Waterschappen de reacties vanuit de waterschappen verzamelen, tot een gezamenlijke reactie bundelen en deze via de WBDD en CBCF met u afstemmen.

De ontstane vertraging betekent echter niet dat bedrijven en organisaties moeten wachten totdat de nieuwe wet- en regelgeving volledig duidelijk is. De minister adviseert iedereen nu al maatregelen te treffen ter bescherming van de continuïteit van de bedrijfsprocessen. Er kunnen al analyses worden uitgevoerd naar de digitale en fysieke risico's, het bewustzijn onder het personeel ten aanzien van risico's en veiligheidsmaatregelen kan worden vergroot en de procedures bij incidenten kunnen verder worden aangescherpt en aangevuld door deze te detecteren, te monitoren, op te lossen en te melden. Voor de waterschappen betekent dit dat ze geadviseerd worden om door te gaan met de implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en de CyberSecurity Implementatierichtlijn (CSIR). Hiertoe kunnen de waterschappen werken aan de aanbevelingen uit de audit informatiebeveiliging en privacy en de bijbehorende sectorrapportage (zie agendapunt 4).

In de wettekst zal exact komen te staan wat er van de bestuurders wordt verwacht. Met betrekking tot de aansprakelijkheid van bestuurders is op dit moment alleen duidelijk dat het niet om persoonlijke aansprakelijkheid zal gaan, maar om aansprakelijkheid zoals dat nu ook al is geregeld in de Algemene wet bestuursrecht (Awb). De Unie is bezig met een subsidieaanvraag bij het ministerie van Binnenlandse Zaken

en Koninkrijksrelaties (BZK) om een nader onderzoek uit te kunnen voeren naar de bestuurlijke aansprakelijkheid.

De NIS2 richtlijn brengt in ieder geval de verplichting voor bestuurders met zich mee om een opleiding te volgen om voldoende kennis en vaardigheden te verwerven om risico's en de gevolgen van de risicobeheersing te kunnen beoordelen. De waterschappen worden momenteel vanuit de markt benaderd met opleidingen voor bestuurders. De wetteksten zijn op dit moment echter nog onvoldoende uitgewerkt om al een concrete opleiding te kunnen aanbieden die straks aan alle vereisten voldoet. Zo zal bijvoorbeeld nog uitgewerkt worden om welke bestuurders het precies gaat (variërend van alleen de portefeuillehouder ICT tot alle AB-leden inclusief de secretaris-directeur), hoe lang de opleiding moet duren en of er na afloop een certificaat/diploma moet worden behaald. Hierop vooruitlopend is het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) bezig met de opzet van een aanbesteding voor een opleidingsportfolio in het kader van de NIS2. De waterschappen zullen t.z.t. door het ministerie van IenW worden uitgenodigd om aan deze centrale opleidingen deel te nemen. Ons advies is om op deze opleidingen vanuit het ministerie van IenW te wachten en niet als waterschap zelf al opleidingen voor de organisatie in de kopen.